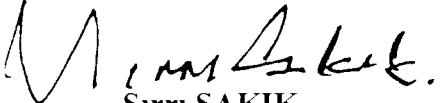

Sayı: 2195 TÜRKiYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA
Tarih: 20.12.2012

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Sadullah Ergin tarafından Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü'nün 76. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Sırrı SAKIK
Muş Milletvekili

5 Temmuz 2012 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6352 sayılı YARGI HİZMETLERİNİN ETKİNLEŞTİRİLMESİ AMACIYLA BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI VE BASIN YAYIN YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARA İLİŞKİN DAVA VE CEZALARIN ERTELENMESİ HAKKINDA KANUN' un Geçici 1. maddesinde yapılan düzenlemede;

Dava ve cezaların ertelenmesi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 31/12/2011 tarihine kadar, basın ve yayın yoluyla ya da sair düşünce ve kanaat açıklama yöntemleriyle işlenmiş olup; temel şekli itibarıyla adli para cezasını ya da üst sınırı beş yıldan fazla olmayan hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı;

- a) Soruşturma evresinde, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesindeki şartlar aranmaksızın kamu davasının açılmasının ertelenmesine,
- b) Kovuşturma evresinde, kovuşturmanın ertelenmesine,
- c) Kesinleşmiş olan mahkûmiyet hükmünün infazının ertelenmesine, karar verilir.

Hükmüne yer verilmiştir.

Kanun tasarısına ilişkin olarak TBMM Başkanlığı'na sunulan genel gerekçe, madde gerekçeleri ve komisyon raporları incelendiğinde; yukarıda belirtilen maddeye dair yapılan düzenleme ile basın yoluyla işlendiği düşünülen suçlar başta olmak üzere düşünce açıklamalarının düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilerek ceza tesisinin önlenmesi amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Ancak madde metninde belirtilen “ ... basın ve yayın yoluyla ya da SAİR DÜŞÜNCE ve KANAAT AÇIKLAMA yöntemleriyle... bir suçtan dolayı” ibaresinin hükmün uygulanması açısından bir muğlaklık teşkil ettiğini düşünmekteyiz. Zira “SAİR DÜŞÜNCE ve KANAAT AÇIKLAMALARI YOLUYLA İŞLENEN SUÇLAR” şeklinde ifade edilen suçların ne olduğu veya ne olmadığı tahdiden sayılmayarak düzenlemenin hangi suçları kapsayıp kapsamayacağı yargı merciinin yorumuna bırakılmıştır. Bu belirsizlik; uygulamada, “Nefret suçu yaratma ve teşvik etme” başta olmak üzere cinsel taciz suçu vb suçlar açısından birtakım sorunlara yol açmaktadır.

Şöyle ki;

İstanbul ilinde yaşayan bir Ermeni hayvan sever aktivisti; bir derneğin başkanı tarafından 8 yıl boyunca Ermeni olduğu için çeşitli tehditlere ve hakaretlere maruz kaldığı gerekçesiyle Sarıyer Cumhuriyet Başsavcılığı'na şikayette bulunmuş, savcılık “hakaret” ve “tehdit” suçlarından 4 yıl hapis cezası istemiyle dava açılmasını talep etmiştir. İstanbul'da 30. Sulh Ceza Mahkemesi Hakimliği; sanığın “Benim ülkem sana dar gelir” “Sen Erivan'a git” “Senin sonun darağacıdır” “Ermeni Ajani” şeklinde e-postalar gönderdiği tespit edilmesine karşın bu söylemlerin “3. yargı paketi” kapsamında düzenlenen “basın yayın yoluyla ya da sair düşünce ve kanaat açıklaması” olduğuna hükmetmiştir.

İfade Özgürlüğü; hakareti, sövmeyi içermediği gibi şiddeti teşviki, ırkçılığı da içermemektedir. Yukarıda belirttiğimiz olayda ve tanık ve mağdur olduğumuz benzer pek çok olayda gerçekleşen ırkçı tehdit ve hakaretler, düşünce ve kanaat ürünü değil tam anlamıyla nefret suçudur. Dikkat çekmek gerekir ki; nefret suçları faillerinin -bu suçları her zaman siyasi saikler ile işlemiyor olsalar bile- kriminolojik olarak belirli kesimlere karşı egemen toplumsal önyargılardan, “tarihsel” düşmanlıklardan etkilenen kimseler olduğu şüphesizdir.

“Düşünce” ile “nefret suçu” arasındaki farkı ortaya koymak adaletin ve demokrasinin etkin kılınması açısından önemlidir. Aksi halde yasa koyucu toplumdaki barışın sağlanmasını kendi eliyle engellemiş olacaktır. Nitekim yukarıda vermiş olduğumuz örnekte de görülmektedir ki; yargı mercileri yasal düzenlemelerdeki boşlukları adaletsizce yorumlayarak demokratik ilkelere zarar veren kararlara hükmedebilmektedir.

Nefret suçlarının önlenmesine ilişkin olarak iç hukukumuzda etkin bir düzenleme, uygulamada güçlü bir yaptırım mekanizması bulunmamaktadır. Oysaki uluslar arası hukukta bu suçları önleyici pek çok düzenleme bulunmaktadır. Zira bu konuda uluslar arası hukuka uyumun gerçekleştirilmesi talebiyle 05.05.2010 tarihinde TBMM Başkanlığı'na “Nefret Suçlarının ve Ayrımcılığın Etkin Bir Şekilde Düzenlenmesi” başlığı ile bizzatı bir kanun teklifi sunmuştuk. Ancak talebimiz “Hükümsüz” olarak sonuçlanmıştır. Bu suçlar her geçen dönemde artan ve yaygınlaşan nitelikte olmasına karşın halen önleyici bir düzenleme yapılmamıştır.

Sonuç itibarıyla, yukarıda anılan yasa maddesi metnindeki boşluğun; kanunun genel gerekçesinde belirtilen “düşünceyi özgür kılmak” amacına hizmet etmediği, aksine nefret suçlarını “meşrulaştırma” zemini hazırladığını görmekteyiz.

Bu bağlamda;

- 1- 6352 sayılı yasanın Geçici 1. madde metninin “hakaret”, “cinsel taciz”, “sövme” gibi suçları kapsamadığı yönünde bir düzenlemeye yer verecek şekilde gerekli işlemler yapılacak mıdır?
- 2- İrkçı ifadeler içeren ve nefret suçu nedeniyle ceza tesis edilmesi gereken nefret söylemleri ile yasa da belirtilen “düşünce ve kanaat açıklaması” arasındaki farkı gözetmeyen yargıçlara yönelik bir eğitim yapmayı düşünür müsünüz?
- 3- Nefret Suçları ve Ayrımcılığın Önlenmesine ilişkin etkin bir mekanizma tesis edilmesi için gerekli düzenlemeler yapılacak mıdır?